

महाराष्ट्र विकास सेवा अंतर्गत
अधिकारी/कर्मचारी यांच्या विभागीय
चौकशी प्रकरणांचा तत्परतेने
निपटारा करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
परिपत्रक क्र. मविसे २०११/प्र.क्र.२३५/आस्था-२
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.,
दिनांक :- १५ ऑक्टोबर, २०११.

महाराष्ट्र विकास सेवा अंतर्गत शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शासकीय कामकाजातील अनियमितता, अफरातफर, अपहार या संबंधात ठेवण्यात आलेल्या दोषारोपांच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम १९७९ मधील नियम ८ व १२ अन्वये विभागीय चौकशीची कारवाई करण्यात येते. याबाबत शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, विभागीय चौकशीची प्रकरणे ही विभागीय चौकशी नियमपुस्तिका-१९९१ मधील परिच्छेद ३.१९ मधील विभागीय चौकशी पूर्ण करण्यासाठी घालून दिलेल्या ६ महिन्यांच्या कालावधीचे पालन होत नाही. परिणामतः अपचारी अधिकारी/कर्मचारी यांना त्यांना अनुज्ञेय असलेल्या विविध शासकीय लाभापासून व विशेषतः सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना त्यांना अनुज्ञेय असलेल्या आर्थिक लाभापासून वंचित रहावे लागते. याबाबत वेळोवेळी सूचना देऊन देखील विभागीय चौकशीची प्रकरणे शिघ्रतेने पूर्ण करण्यात येत नाहीत. काही प्रकरणांमध्ये शासनाच्या सूचना व विहित कालमर्यादेचे पालन केले न गेल्यामुळे विभागीय चौकशी पूर्ण करताना अमर्याद विलंब होतो. याबाबत विभागीय चौकशी नियमपुस्तिका परिच्छेद ३.२० येथे सविस्तर सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तथापि या सूचनांचे अभावानेच पालन होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. येथे असेही नमूद करण्यात येते की, विभागीय चौकशीच्या प्रकरणी संनियंत्रण ठेवण्यासाठी संनियंत्रक अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात येते. या अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रकरणांचा वेळोवेळी आढावा घेऊन विभागीय चौकशीचे प्रकरण विहित कालमर्यादेत पूर्ण होईल याची खबरदारी घेणे आवश्यक असते. मात्र अनेक प्रकरणांमध्ये संनियंत्रण अधिकारी हे संबंधित विभागीय चौकशी प्रकरणांवर परिणामकारकरित्या संनियंत्रण करीत असल्याचे दिसून येत नाही. याशिवाय मा. लोकआयुक्त यांनी प्रलंबित प्रकरणांमध्ये स्वाधिकारे चौकशी सुरु केली आहे.

वरील परिस्थिती विचारात घेऊन विभागीय चौकशीची प्रकरणे विहित कालमर्यादेत पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी :-

- १) विभागीय चौकशी नियमपुस्तिका-१९९१ परिच्छेद ३.१९ व ३.२० येथे दिलेल्या सूचनांचे कसोशिने पालन करण्यात यावे.
- २) संनियंत्रण अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या विभागीय चौकशीच्या प्रकरणांसंबंधात वेळोवेळी आढावा घेऊन प्रादेशिक विभागीय चौकशी अधिकारी, सादरकर्ता अधिकारी यांना त्यांच्याकडील प्रकरणांचा चौकशी अहवाल विहित कालावधीत पूर्ण हाईल याची जाणीव करून द्यावी.
- ३) काही प्रकरणी शासनाने विशेष चौकशी अधिकारी यांची नेमणूक केलेली आहे. अशा प्रकरणांचा संबंधित उप आयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय यांनी त्यांच्या विभागातील असलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्धच्या विभागीय चौकशी प्रकरणांचा आढावा घेऊन त्याबाबतचा सद्यस्थिती दर्शक अहवाल शासनास दरमहा सादर करावा.

४) उपायुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय यांनी त्यांच्या विभागांतर्गत सद्यस्थितीत अधिकारी/कर्मचारी यांची विभागीय चौकशी सुरु असलेल्या प्रकरणांबाबत सद्यस्थितीचा मासिक अहवाल नियमितपणे दर महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत शासनाकडे पाठवावा. त्यामध्ये अपचा-याचे नाव विभागीय चौकशी अधिका-यांचे नाव विभागीय केव्हापासून सुरु करण्यात आली आहे विभागीय चौकशीची सद्यस्थिती व विभागीय चौकशी पूर्ण करून अहवाल किती कालावधीत शासनास सादर करण्यात येईल. याची माहिती द्यावी. हे परिपत्रक संकेत स्थळ क्रमांक:-२०१११०१९११५८३६००१ वर उपलब्ध आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(व. दा. राठोड)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

सर्व विभागीय आयुक्त
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व उप आयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय
सर्व उप आयुक्त (सामान्य प्रशासन) विभागीय आयुक्त कार्यालय
सर्व प्रादेशिक विभागीय चौकशी अधिकारी, विभागीय आयुक्त, कार्यालय
स्वा. प्र. वि. मंत्रालय, मुंबई-३२ (११-३४)